

2017-06-18 Dnr 10.2-12991/2017

Svenska Audiologiska Sällskapet
Josefina Larsson
josefina.larsson@orca-eu.info

Socialstyrelsen
Mathias Långvik
mathias.langvik@socialstyrelsen.se

Yttrande kring Socialstyrelsens förslag till intyg för praktisk tjänstgöring för audionomer utbildade utanför EU och EES.

Sammanfattning

Svenska Audiologiska Sällskapet ställer sig positiva till att man ser behov av såväl teoretiska som praktiska kunskapskontroller för att erhålla svensk legitimation som audionom. Men för att stödja verksamheter som tar emot personer för praktisk tjänstgöring samt för att minska risk för godtyckliga bedömningar bör Socialstyrelsen vara tydlig med *hur* bedömningarna av den ansökande ska göras. Kriterier för omdömen "ja" eller "nej" bör framgå. Vidare bör Socialstyrelsen tydligare specificera *vem* eller vilka som gör bedömningarna. En enskild handledare, eventuellt utan handledarutbildning, är inte tillräcklig. Handledarutbildning bör stå som ett skall-krav. Det bör också framgå *när* bedömningarna ska göras. Löpande under tjänstgöringstiden, via stickprov eller under handledning. Det är tveksamt om intyget i dess nuvarande utformning utgör en bra grund för beslutsfattande i enskilda ärenden.

Nedan kommenterar vi frågorna i intyget men vi vill även bidra med förbättringsförslag till utkast för "Information om praktisk tjänstgöring för audionomer med utbildning utanför EU och EES".

Kommentarer till frågor "Den som gjort praktisk tjänstgöring"

1. Varför just dessa mätningar och varför endast dessa mätningar? Det finns t ex andra mätningar som används kliniskt och som är viktiga för att undersöka personers svårigheter i störande bakgrundsbuller.
2. Dessa mätningar är tillämpliga på olika patientgrupper och för olika hörselproblem. Utförs till liten del eller inte alls på många mottagningar.
3. Viktig och bra fråga men det bör framgå hur den ska utvärderas.
4. Tillägg ... enligt avtryckspolicy <http://www.svaf.nu/wp-content/uploads/2016/02/avtryckspolicy-1.pdf>
5. Avses endast hörapparater eller inkluderas även tekniska hjälpmedel? Det bör framgå hur förmågan ska bedömas/mätas.
6. Denna fråga bör handla om man har förmåga att reagera adekvat utifrån patientens kommentarer kring justeringar och upplevelser av hörapparaterna. Att programmera en hörapparat i en anpassningsguidad mjukvara är endast det första steget.
7. Denna fråga bör handla om förmåga att agera utifrån sina reflektioner.
8. Bra fråga, men det bör framgå hur förmågan ska bedömas/mätas.

Frågor som saknas

- Har förmåga att informera och göra patienten delaktig enligt 3 kap patientlagen JA/NEJ.
- Har förmåga att kvalitetssäkra sitt arbete med Real Ear-mätningar JA/NEJ.

Synpunkter kring Information om praktisk tjänstgöring för audionomer med utbildning utanför EU och EES

Vägen till legitimation

<https://legitimation.socialstyrelsen.se/sv/utbildad-utanfor-eu-och-ees/audionom>

- 3. Granskning av utbildningen. Det står att dokumentation skickas till socialstyrelsen men det framgår inte vem som granskar utbildningen. Enskild person/grupp/legitimerad audionom/utbildningsansvarig? Detta bör framgå.
- 4. Språkrav. Det bör vara ett krav att man behärskar svenska språket i tal och skrift. Allt i audionomens profession handlar om kommunikation, ofta med personer som har nedsatt hörsel. Det är inte lämpligt att det ska vara acceptabelt med motsvarande kunskaper i danska eller norska som nu skrivet.
- 5. Ett skäl till att Socialstyrelsen inte kräver att personen har godkända språkkunskaper innan påbörjad praktisk tjänstgöring är att det teoretiska provet skrivs på svenska. Hur hanterar man då om personen inte kan svenska utan har "motsvarande" kunskaper i danska eller norska? Ska provet ändå skrivas på svenska?

Kunskapsprovet måste vara godkänt

- Vi rekommenderar att man gör ett tillägg av språkrav här.

Handledaren bör ha utbildning och erfarenhet

- Handledaren skall ha handledarutbildning. Att låta verksamheten avgöra detta ger endast utrymme för godtyckliga bedömningar.

Praktisk tjänstgöring under tre månader inom en verksamhet

- Vem betalar och vad ger incitament för en verksamhet att ta emot personer för praktisk tjänstgöring? Man behöver ju avsätta en handledare som, i alla fall periodvis går parallellt med personen.

Var den praktiska tjänstgöringen kan genomföras

- Vad är i en så bred verksamhet som möjligt? Vag formulering.
- Att verksamheten själv ska ta ställning till om den är lämplig ger endast utrymme för godtyckliga bedömningar.
- Utrustning för diagnostik och audiologisk rehabilitering skall (inte bör) finnas. Vad är audiologisk rehabilitering? Hörapparater, mjukvara, utrustning för kvalitetssäkring?

Intyget blir en del av Socialstyrelsens beslutsunderlag

- Vilka är de beprövade bedömningsmetoder som avses?

Avbryt tjänstgöringen om det finns brister

- Tillägg bisats ... "försvårar en bedömning av kompetensen eller om tjänstgöraren inte klarar av att kommunicera med patienter."

Det bör ställas krav på att kunna kommunicera med patienten och om dessa krav inte efterlevs så ska man kunna skilja praktikanten från tjänstgöringen. Detta är ju särskilt viktigt när man jobbar med patienter som har svårt med kommunikationen.

Med vänlig hälsning

Svenska Audiologiska Sällskapet

Josefina Larsson, ordförande

www.sasaudio.se